واکاوی نقش دل‌بستگی به مکان بر افزایش حس رضایتمندی ساکنین جهت ارتقای منظر روستایی؛ مطالعه موردی: ماسوله

مجید ابراهیمی ماسوله*، شهریار شقاقی، حبیب شاه حسینی***، سهیلا حمیدزاده خیاوی******

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۱۱/۳۰
تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۲/۰۴/۱۲

چکیده

توسعه روزافزون صنعت و گسترش شهرنشینی، موجب مهاجرت روستائیان به شهرها و از بین رفتن رضایتمندی و دل‌بستگی آنان به روستاها و سکونتگاهشان شده که نتیجه آن، از بین رفتن تدریجی ارزش‌های هویتی و اصالت محیط روستاهای ایران است. شناخت ماهیت محیط و منظر، ساختار آن‌ها و نیز درک چگونگی تأثیرگذاری سایر عوامل بر حفظ بقای مناظر روستایی، ازجمله اهداف مهم برنامه‌ریزی و طراحی محیطی محسوب می‌شوند. ازاین‌رو، هدف پژوهش حاضر بررسی نقش دل‌بستگی مکان بر حس رضایتمندی ساکنین جهت ارتقای منظر روستایی است. روش تحقیق این پژوهش کمّی - پیمایشی بوده و جامعه آماری ۲۰۳ نفر از ساکنین شهر ماسوله هستند که به شیوه در دسترس نمونه‌گیری گردیده‌اند. تجزیه‌وتحلیل داده‌ها به کمک آمار توصیفی و استنباطی صورت گرفته و به‌منظور ارزیابی آثار بین متغیرهای دل‌بستگی (کالبدی، اجتماعی، فردی و مکانی)، رضایتمندی (اجتماعی، عملکردی و بافت) و منظر روستایی (مورفولوژی، عناصر اقلیمی و عوامل انسانی)، از روش مدل‌سازی معادلات ساختاری با رویکرد حداقل مربعات جزئی و با کمک نرم‌افزار اسمارت پی.ال.اس استفاده شد. نتایج حاصل از تجزیه‌وتحلیل داده‌ها نشان داد که از دیدگاه ساکنین، دل‌بستگی به مکان منجر به افزایش رضایتمندی و درنتیجه ارتقای منظر روستایی در ماسوله می‌گردد. در این خصوص، بیشترین تأثیر دل‌بستگی بر رضایتمندی ساکنین ناشی از بعد مکانی دل‌بستگی (β=۰/۷۹۹) و کمترین تأثیر مربوط به بعد کالبدی دل‌بستگی (β=۰/۲۶۹) است. در رابطه با دل‌بستگی بر منظر روستایی بیشترین تأثیر ناشی از بعد مکانی دل‌بستگی (β=۰/۷۵۱) و کمترین تأثیر ناشی از بعد اجتماعی دل‌بستگی (β=۰/۲۸۰) است. همچنین، بیشترین تأثیر رضایتمندی بر منظر روستایی ناشی از بعد عملکردی رضایتمندی (β=۰/۴۳۰) و کمترین تأثیر ناشی از بعد اجتماعی رضایتمندی (β=۰/۲۰۶) بوده است. نتیجه پژوهش حاضر می‌تواند با بررسی نیازهای روان‌شناختی ساکنین، راهکاری در جهت ارتقای ارزش مناظر روستایی باشد.

کلمات کلیدی: رضایتمندی، دل‌بستگی مکان، ماسوله، منظر روستایی.

* دانشجوی دکتری، گروه هنر و معماری، واحد شبستر، دانشگاه آزاد اسلامی، شبستر، ایران.
** استادیار، گروه هنر و معماری، واحد شبستر، دانشگاه آزاد اسلامی، شبستر، ایران. sh.shagagi@iaushab.ac.ir
*** استادیار، گروه هنر و معماری، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران.
**** استادیار، گروه هنر و معماری، واحد شبستر ، دانشگاه آزاد اسلامی، شبستر، ایران.

[Downloaded from jhre.ir on 2026-10-31]
[DOI: 10.22034/42.182.3]

مقدمه

بستر طبیعی روستاهای ایران، مناظری بدیع که حامل فرهنگ و تاریخ بشر هستند را فراهم کرده (Shi, Tamás, & Sztranyák, 2020) و ویژگی‌های منظر آن به‌عنوان هویت منحصربه‌فرد یک منطقه در نظر گرفته می‌شود (Zulkifli, Ibrahim, & Zakariya, 2020). بنابراین منظر به بطن یک جامعه برگشته و دل‌بستگی ساکنان به مکان، یکی از مهم‌ترین عواملی است که می‌تواند منظر روستایی را تحت تأثیر قرار دهد (حیدری و همکاران، ۱۳۹۷). دل‌بستگی مکان، توصیف نقش یک مکان در زندگی مردم بوده و می‌توان آن را به‌عنوان یک رابطه یا پیوند عاطفی و روانی پیچیده بین فرد و محیط (Wahab, Zakariya, Ibrahim, & Ibrahim, 2018) و تعهد فرد به یک مکان (Y. Jia, 2020) تعریف کرد. با بیشتر شدن میزان دل‌بستگی مکان افراد، مراقبت و توجه به مکان نیز افزایش یافته، که نهایتاً می‌تواند به تعاملات متعهدانه انسان در قبال مکان بیانجامد (Mousavi Samimi & Shahhosseini, 2021; Wilkosz-Mamcarczyk, Olczak, & Prus, 2020).

دل‌بستگی به مکان منجر به ایجاد و بالا بردن سطح مسئولیت‌پذیری، همکاری و خودیاری ساکنان داشته و شیوه مؤثری برای بهبود شرایط زندگی ارائه می‌دهد. همچنین، بر اساس پژوهش‌های صورت‌گرفته، دل‌بستگی به مکان تأثیر معناداری بر روی رضایت ساکنان و بازدیدکنندگان از مکان دارد (Prayag & Ryan, 2012). پژوهشگران، رضایت مکانی را نتیجه دل‌بستگی مکانی و تأثیر مکان بر انسان (Primdahl, Van Eetvelde, & Pinto-Correia, 2020)، و به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین عوامل تأثیرگذار بر روند ارتقای منظر روستایی می‌دانند (Xiao, Huang, Luo, & Wang, 2020).

امروزه محیط‌های زندگی و به‌خصوص روستاها دچار عدم دل‌بستگی به مکان بوده، ازاین‌رو، بررسی محصول محور ابعاد دل‌بستگی به مکان کافی نبوده بلکه فرایند دل‌بستگی مکانی به‌عنوان مفهومی چندبعدی که جنبه‌های مختلفی از ارتباط مردم با مکان را دربر می‌گیرد، باید با عوامل مختلفی ازجمله معیارهای اجتماعی و فردی درهم‌آمیخته و چهارچوب نظری جدیدی را در ارتباط با ارتقای تعلقات مکانی ساکنان در اختیار محققان قرار دهد (شربتیان، ۱۳۹۷: ۴۸) (جدول شماره ۱).

ج ۱. مطالعات صورت‌گرفته اخیر در ارتباط با متغیرهای تحقیق

	عنوان مقاله	سال	نتیجه
دلبستگی مکان	Tourists' Motivation, Place Attachment, Satisfaction and Support Behavior for Festivals in the Migrant Region of China - (Zhang, Park, & Song, 2021)	۲۰۲۱	شناسایی تأثیر مثبت دل‌بستگی مکانی بر رضایت افراد و رفتار حمایتی آن‌ها
	Place attachment in natural hazard-prone areas and decision to relocate: Research review and agenda for developing countries - (Swapan & Sadeque, 2021)	۲۰۲۱	افزایش احساس امنیت و هویت توسط دل‌بستگی به مکان- احتمال کم ترک محل زندگی حتی در زمان خطر
	A meta-analysis of the relationship between place attachment and pro-environmental behaviors - (Daryanto & Song, 2021)	۲۰۲۱	شناسایی تأثیر مثبت و قدرت تأثیرگذاری متوسط دل‌بستگی مکان بر رفتار محیطی
	Cultural involvement and attitudes toward tourism: Examining serial mediation effects of residents' spiritual wellbeing and place attachment - (J. Li, Pan, & Hu, 2021)	۲۰۲۱	شکل‌گیری رابطه بین مشارکت فرهنگی و نگرش مثبت نسبت به توسعه به‌وسیله دل‌بستگی به مکان
رضایتمندی مکان	Relationship between Physical Environment Satisfaction, Neighborhood Satisfaction, and Quality of Life in Gyeonggi, Korea - (K.-Y. Lee, 2021)	۲۰۲۱	تأثیر مثبت رضایتمندی، به‌خصوص رضایت از امکانات موجود، بر کیفیت زندگی
	Role of place satisfaction and residents' ambassadorship behaviors (RAB) on place attachment to city and neighborhood - (Swapan, Sadeque, & Ashikuzzaman, 2021)	۲۰۲۱	شناسایی چهار بعد دل‌بستگی به مکان (وابستگی، پیوند اجتماعی، هویت مکان و عاطفه)
	Contributions of the quantity and quality of neighborhood green space to residential satisfaction in suburban Shanghai - (Ta, Li, Zhu, & Wu, 2021)	۲۰۲۱	شناسایی و بررسی تأثیر مثبت و مستقیم کیفیت فضاهای سبز بر رضایت ساکنین

[Downloaded from jhre.ir on 2026-10-31]
[DOI: 10.22034/42.182.3]

	Foreign tourists' experience: The tri-partite relationships among sense of place toward destination city, tourism attractions and tourists' overall satisfaction - Evidence from Shiraz, Iran - (Shaykh-Baygloo, 2021)	۲۰۲۱	کیفیت و ارزش درک‌شده از جاذبه‌ها به‌طور غیرمستقیم بر رضایت تأثیر می‌گذارد.
منظر روستایی	Sociocultural vitality versus regulation policy and tourism development in preservation of traditional rural landscape: a case from Guizhou, China - (Z. Jia et al., 2021)	۲۰۲۱	همبستگی قوی و مثبت سرزندگی اجتماعی – فرهنگی و یکپارچگی منظر سنتی روستایی
	The Financial Sustainability of Cultural Heritage Reuse Projects: An Integrated Approach for the Historical Rural Landscape - (Rossitti et al., 2021)	۲۰۲۱	بررسی چگونگی حمایت و ترویج استفاده مجدد از میراث فرهنگی در مناظر روستایی و بهبود آن
	Strategies of Landscape Planning in Peri-Urban Rural Tourism: A Comparison between Two Villages in China - (W. Li et al., 2021)	۲۰۲۱	بررسی الزام توجه به منافع روستائیان و گردشگران محلی در فرایند شناسایی، حفظ و ارتقای محلی مناظر روستایی
	A multi-scale approach to mapping conservation priorities for rural China based on landscape context - (Yu, 2021)	۲۰۲۱	بررسی چگونگی ترویج حفاظت از یکپارچگی منظر روستایی و تسهیل اجرای اقدامات حفاظتی

پیشینه تحقیق

مطالعات متعددی تاکنون به بررسی چگونگی ارتقای منظر روستایی پرداخته‌اند؛ افزایش ارزش منظر محیط روستا با ایجاد فعالیت‌های تفریحی (Campbell, Hutchinson, & Scarpa, 2009)، استفاده مجدد از میراث فرهنگی روستا (Rossitti, Oppio, & Torrieri, 2021)، توجه به منافع روستائیان و گردشگران محلی (W. Li, Zhou, & Zhang, 2021; Zakariya, Ibrahim, & Wahab, 2019)، افزایش سرزندگی اجتماعی – فرهنگی (Z. Jia et al., 2021)، حفاظت از مناطق آسیب‌پذیر مناظر روستایی (Yu, 2021)، حمایت از رفتارهای محیط زیستی (Zheng, Qiu, Morrison, Wei, & Zhang, 2022)، دل‌بستگی مکان (Storie et al., 2019)، رضایتمندی (Chen, Hall, Yu, & Qian, 2019) و حمایت از فعالیت‌های ساکنین منطقه (Y.-J. Lee & Jeong, 2015) منجر به ارتقای منظر روستایی می‌گردند.

ادبیات موضوع

دل‌بستگی به مکان

به‌طور عمده دل‌بستگی مکانی شامل ارتباط و پیوند برقرارشده میان مردم و مکان‌ها است (Lewicka, 2010). دل‌بستگی مکانی، فرایندی ادراکی، احساسی و رفتاری بوده و هسته اولیه شکل‌گیری حس مکان است (فلاحت، ۱۳۸۵: ۵۹) که در ارتباط افراد با فضاهایی که بدان معنای ویژه‌ای بخشیده‌اند، شکل می‌گیرد (Hidalgo & Hernandez, 2001). با افزایش میزان مطالعات و اهمیت یافتن چرایی و چگونگی دل‌بسته شدن به مکان‌ها، فرایند و دلایل شکل‌گیری آن نیز به‌عنوان ابعاد ناگسستنی مفهوم دل‌بستگی به مکان موردمطالعه قرار گرفتند (Morgan, 2010).

رضایتمندی از مکان

رابطه عاطفی بین فرد و مکان، با نحوه ارزیابی و رضایت فرد از مکان که وابسته به امنیت و کیفیت مکان (امنیت اجتماعی، اقتصادی و فیزیکی) است، ارتباط مستقیمی دارد (Isa, Marzbali, & Saad, 2021)، به صورتی که، هرچه نیازها و توقعات فرد در یک مکان برآورده شود، احتمال ایجاد پیوند عاطفی قوی‌تر با آن نیز افزایش می‌یابد (Källström & Hultman, 2019; Mousavi Samimi & Sadraei Tabatabaei, 2022). رضایتمندی سکونتی یکی از مباحث مهم تحقیقاتی در زمینه محیط‌زیستی محسوب می‌شود که شکاف مشهود میان نیازها و آرزوهای ساکنین با واقعیت حاضر در بستر سکونتی آن‌ها را در برمی‌گیرد (Galster & Hesser, 1981). رضایت ساکنین به‌عنوان یک مفهوم چندبعدی، می‌تواند ازنظر زیبایی، وسعت، ایمنی، تعامل اجتماعی، نگهداری، آسایش محیطی، خدمات و تسهیلات موردبررسی قرار گیرد (Amérigo & Aragones, 1997).

منظر روستایی

«منظر روستایی» به‌طور واضح نشان‌دهنده فعالیت‌ها و سبک زندگی مردمی است که در آن مکان سکنی گزیده

[Downloaded from jhre.ir on 2026-10-31]
[DOI: 10.22034/42.182.3]

و طبیعت را برای منطبق شدن با زندگی و تأمین نیازهای خود تغییر و توسعه داده‌اند (Tatum, Porter, & Hale, 2017). غنی بودن منظرهای روستایی، فرهنگ و سابقه تاریخی مردمان آن سرزمین را نشان داده و خوانش منظر روستایی، کمک می‌کند تا بتوان از نحوه تعامل انسان با محیط پیرامون اطلاع یافت؛ به عبارتی، منظر روستایی ترکیبی از نمود شرایط حاضر و آثار شرایطی است که در گذشته بر محیط حاکم بوده و اکنون نیز تغییر یافته است (Mazehan, Shuib, & Hashim, 2013).

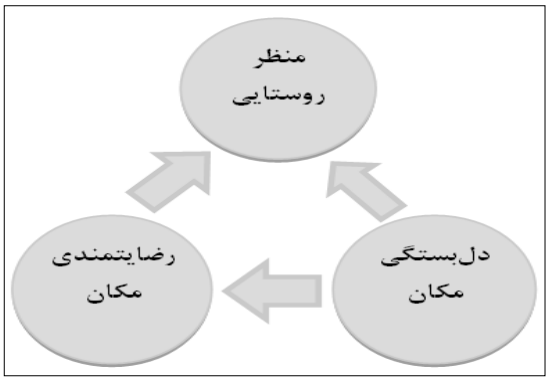
روستاهای ایران طی فرایندی بسیار پیچیده، در شرایط اقلیمی و بسترهایی کاملاً متفاوت و در طول یک بازه طولانی، روند تکاملی خود را طی نموده‌اند که منجر به پدید آمدن کالبدی شده که نه‌تنها شرایط زیستی مناسبی را برای ساکنین کنونی خود فراهم آورده، بلکه به‌نوعی از منابع طبیعی نیز بهره لازم را برده است (Keddie, 1968).

درواقع، روستاهای ایران همچون ماسوله (Kiami, Allahyari, & Kavoosi-Kalashami, 2016)، ابیانه (Balilan & Hasanpour Lomer, 2019)، خرانق (Aghaeimeybodi & Andaroodi, 2021)، کندوان (Razani & Baghbanan, 2019) و میمند (Moradinasab & Khaksar, 2021) نمونه‌های بسیار کاملی از آشتی و همزیستی کامل میان طبیعت و انسان محسوب می‌شوند.

تاکنون مطالعات گسترده‌ای در رابطه با معماری روستایی (Reza, 2011)، ارزش تاریخی (Seyfi, Michael Hall, & Fagnoni, 2019)، جذب توریست (Nasehi, Allahyari, & Zebardast, 2017)، پایداری روستایی (Rabie, Sangin, & Zandieh, 2021)، ارزش تفریحی (Kiami et al., 2016)، دل‌بستگی مکان (شیرمحمدی، جلالیان، رضاعلی و بهرامی، ۱۳۹۹)، رضایتمندی (جعفری مهرآبادی، امامی و سجودی، ۱۳۹۵)، زیبایی و هویت محیطی (Rezafar, 2022) در روستای ماسوله صورت گرفته، بااین‌وجود تاکنون مطالعه‌ای به بررسی تأثیرات نیازهای روان‌شناختی ساکنین علی‌الخصوص دل‌بستگی و رضایتمندی ساکنین بر منظر روستایی ماسوله صورت نگرفته است.

هدف پژوهش

هدف مطالعه حاضر بررسی نقش دل‌بستگی مکان بر حس رضایتمندی ساکنین جهت ارتقای منظر روستایی است که بدین منظور تأثیر دل‌بستگی مکان و رضایتمندی ساکنین بر منظر روستایی و نیز تأثیر دل‌بستگی مکان بر رضایتمندی ساکنین موردبررسی قرار گرفت (تصویر شماره ۱).

ت ۱. چهارچوب پژوهش

مطالعه مبانی نظری نشان می‌دهد که عمده نظریات در حوزه منظر روستایی دارای ۳ بعد مورفولوژی (C.-H. Lee, 2020)، عناصر اقلیمی (Reidsma et al., 2015) و عوامل انسانی (Picuno, Cillis, & Statuto, 2019) است. در این میان، مطالعات مربوط به دل‌بستگی مکان دارای ۴ بعد کالبدی (Alrobaee & Al-Kinani, 2019)، اجتماعی (Ujang, Kozlowski, & Maulan, 2018)، فردی (Raymond, Brown, & Weber, 2010) و مکانی (Bora & Voiculescu, 2021) بوده،

[Downloaded from jhre.ir on 2026-10-31]
[DOI: 10.22034/42.182.3]

و مطالعات رضایت از مکان نیز شامل ۳ بعد اجتماعی (K.-Y. Lee & M.-G. Jeong, 2021) عملکردی (Tsai, 2020) و بافت (Javanmardi, Keshmiri, Shabani, & Razmara, 2021) هستند (جدول شماره ۲).

سؤال پژوهش: دل‌بستگی به مکان و رضایتمندی ساکنین چگونه می‌توانند موجب ارتقای منظر روستایی ماسوله شوند؟

فرضیه H1: دل‌بستگی مکان با تأثیر بر بعد عملکردی رضایتمندی می‌تواند منظر روستایی ماسوله را ارتقا بخشد.

ج ۲. عوامل تشکیل‌دهنده متغیرهای پژوهش

متغیر	زیر متغیرها و عوامل آن‌ها			
دل‌بستگی مکان	مکانی (هویت مکان، کیفیت مکان، حس تعلق، قابلیت اثربخشی)	اجتماعی (ارتباط حسی در مکان، ارتباط اجتماعی در مکان)	فردی (خاطره‌انگیزی مکان، ویژگی‌های شخصی)	کالبدی (زمینه و بستر، خدمات و تسهیلات، موقعیت قرارگیری، نحوه ارتباط با پیرامون)
	(Isa et al., 2021; Swapan & Sadeque, 2021; Y. Zhang et al., 2021)	(J. Li et al., 2021; Ujang et al., 2018)	(Daryanto & Song, 2021; Hsu & Scott, 2020)	(Gieling, Haartsen, & Vermeij, 2019; Scannell & Gifford, 2017)
رضایتمندی از مکان	بافت (محیط‌زیست، نگهداری و مراقبت، تناسب مکان با عملکرد)	اجتماعی (تعاملات اجتماعی، ویژگی افراد بومی)	عملکردی (خدمات رفاهی، خدمات تجاری، خدمات تفریحی)	----
	(Bacter, Săveanu, Buhaș, & Marc, 2021; Ta et al., 2021)	(Maina, 2021; Swapan et al., 2021)	(K.-Y. Lee & M.-G. Jeong, 2021; Rovai, Andreoli, Gorelli, & Jussila, 2016; Tiderington, Aykanian, Huang, & Tsai, 2021)	----
منظر روستایی	عناصر اقلیمی (منابع آب، ویژگی زمین، اقلیم، پوشش گیاهی)	مورفولوژی (معابر، بنای شاخص، تأسیسات، جزئیات)	عوامل انسانی (فرهنگ، عوامل اجتماعی، عوامل اقتصادی)	----
	(Lu, Hetrick, & Moran, 2010; Verheij, Maas, & Groenewegen, 2008)	(Makalew, Adisasmita, Wunas, & Aly, 2018; Statuto, Tortora, & Picuno, 2014)	(Agnoletti, 2014; Angelstam et al., 2021; Marangon & Tempesta, 1998)	----

روش تحقیق

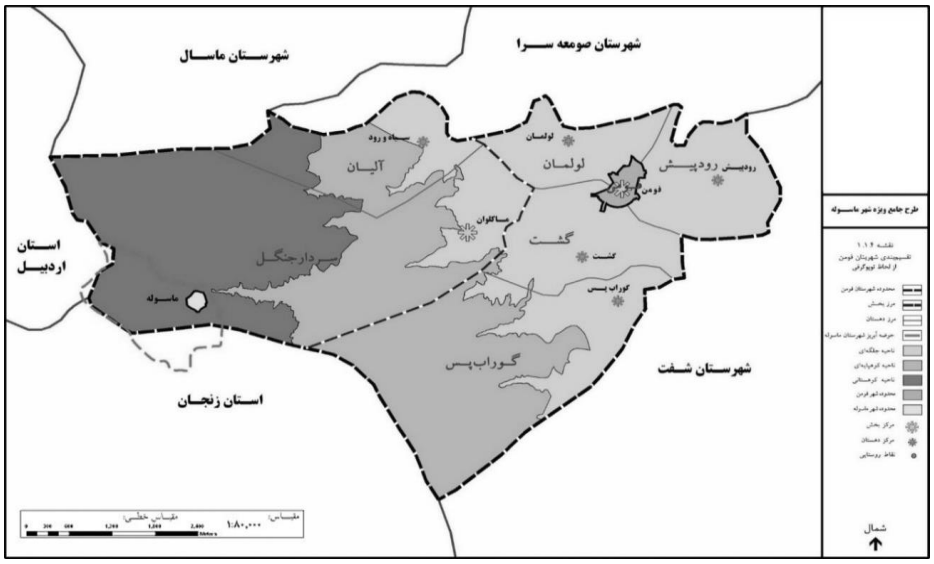
شهر تاریخی ماسوله (تصاویر شماره ۲ و ۳) به‌عنوان محدوده پژوهش انتخاب شده و جامعه آماری پژوهش متشکل از شهروندان ساکن در ماسوله بوده و حجم نمونه موردبررسی با استفاده از فرمول کوکران ۱۹۵ نفر تعیین گردید که به شیوه در دسترس نمونه‌گیری شده است. این شهر که امروزه به‌عنوان شهرک توریستی و درواقع، یک روستا – شهر، از آن یاد می‌شود، در استان گیلان واقع شده و جمعیت آن در سال ۱۳۹۵ برابر ۳۹۳ نفر (مرکز آمار ایران، ۱۳۹۵)، و در ایام گردشگری به ۲۰–۱۵ هزار نفر نیز می‌رسد (شهرداری ماسوله، ۱۳۹۸).

باتوجه‌به ماهیت موضوع و هدف، روش تحقیق موضوع، کمّی – پیمایشی بوده و اطلاعات با ابزار پرسش‌نامه، به‌وسیله ۷۷ گویه (منظر روستایی ۳۴ گویه– دل‌بستگی مکان ۲۳ گویه– رضایتمندی مکان ۲۰ گویه) در طیف لیکرت جمع‌آوری شده‌اند. در ابتدا به بررسی روایی و پایایی ابزار اندازه‌گیری پرداخته شد که مقادیر آلفای کرونباخ و پایایی مرکب[1] برای تمام متغیرها، بالای ۰/۷ بوده و نشان‌دهنده برخورداری ابزار، از سازگاری مرکب مناسب است. به‌علاوه بر اساس نتایج حاصل از مدل معادلات ساختاری مشخص شد که تمامی سؤالات بر روی متغیرهای خود، دارای بار عاملی بزرگ‌تر از ۰/۴ هستند. در این پژوهش از مقدار متوسط واریانس استخراج‌شده جهت سنجش روایی هم‌گرا استفاده شد که این مقدار برای تمام متغیرهای تحقیق، بزرگ‌تر از ۰/۵ است. بر این اساس می‌توان نتیجه گرفت که ابزار مورداستفاده در تحقیق از روایی واگرای مناسبی برخوردار است.

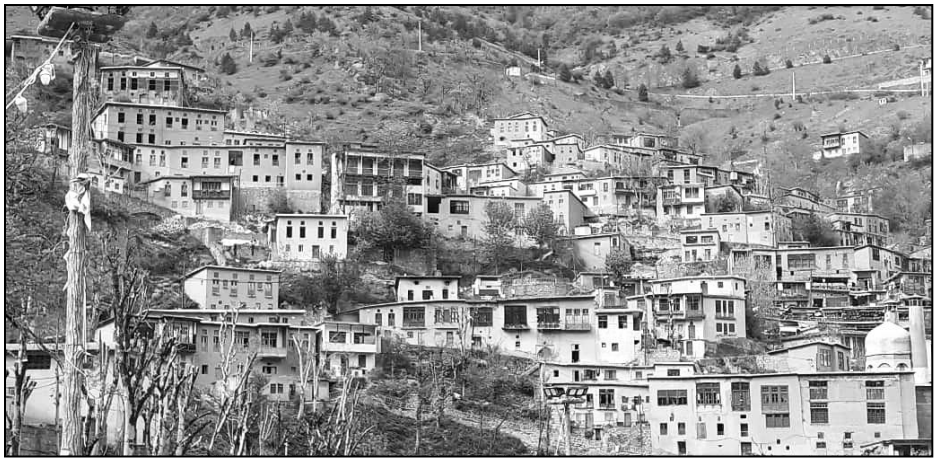
بررسی اطلاعات جمعیت‌شناختی تحقیق (جنس، سن، مدرک تحصیلی) به‌وسیله آمار توصیفی صورت

[Downloaded from jhre.ir on 2026-10-31]
[DOI: 10.22034/42.182.3]

گرفت. به‌منظور بررسی برازش مدل از شاخص جی.او.اف[۲] استفاده شد که مقدار آن برابر ۰/۳۶۹ محاسبه شد که مناسب بودن برازش مدل را نشان می‌دهد. در ادامه به‌منظور ارزیابی آثار بین متغیرهای دل‌بستگی، رضایتمندی و منظر روستایی از روش مدل‌سازی معادلات ساختاری با رویکرد حداقل مربعات جزئی[۳] و با کمک نرم‌افزار اسمارت پی.ال.اس[۴] استفاده شد.

ت۲. موقعیت جغرافیایی روستای ماسوله در شهرستان فومن؛ منبع: مهندسین مشاور شاران، ۱۳۸۶

ت ۳. تصویر منظر روستای ماسوله

یافته‌ها

اطلاعات جمعیت‌شناختی نمونه موردمطالعه ازنظر جنسیت، وضعیت تأهل، سن، شغل، تحصیلات و محل اشتغال دسته‌بندی و ازنظر تعداد و درصد هرکدام، در جدول شماره ۳ ارائه شده است.

ارزیابی آثار بین متغیرهای دل‌بستگی، رضایتمندی و منظر روستایی

به‌منظور ارزیابی آثار بین متغیرهای دل‌بستگی،

[Downloaded from jhre.ir on 2026-10-31]
[DOI: 10.22034/42.182.3]

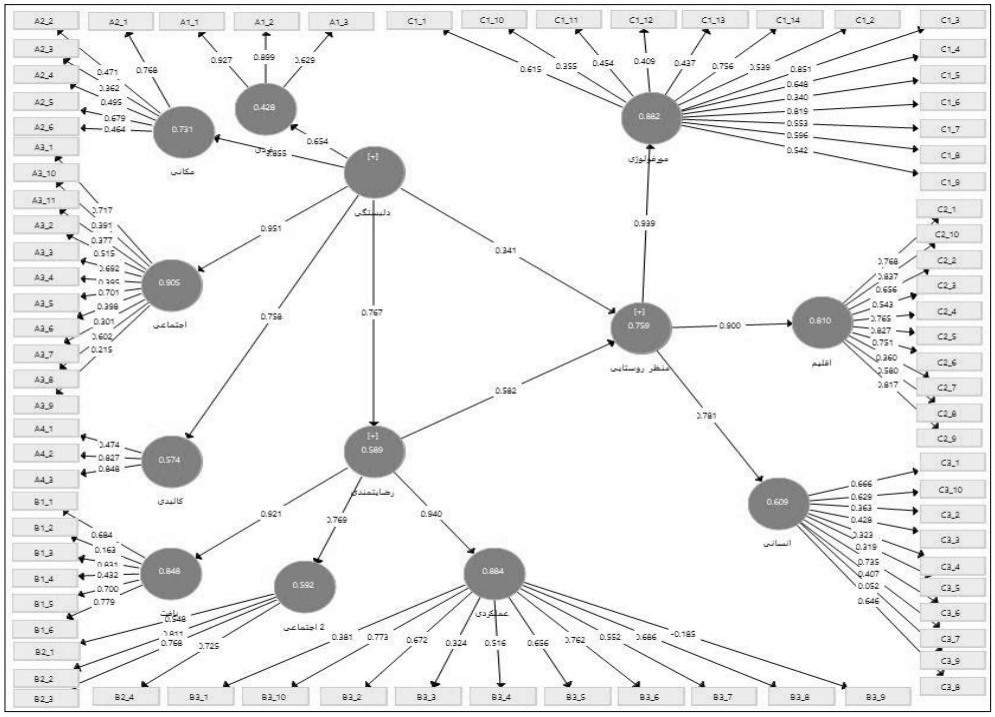
رضایتمندی و منظر روستایی از مدل‌سازی معادلات ساختاری با رویکرد حداقل مربعات جزئی استفاده شده است (تصاویر شماره ۴ و ۵). ضریب استانداردشده (ضریب مسیر) بین دو متغیر «دل‌بستگی و رضایتمندی ساکنین» β=۰/۷۶۷ و ضریب معناداری (آماره تی) بین این دو متغیر t=۲۳/۲۰۵ بوده که نشان‌دهنده وجود رابطه معنادار است (t>1.96)؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که از دیدگاه ساکنین، دل‌بستگی بر رضایتمندی تأثیر مثبت و معناداری دارد. در این رابطه، بیشترین تأثیر در رضایتمندی ساکنین، ناشی از بعد مکانی دل‌بستگی با ضریب مسیر ۰/۷۹۹ و کمترین تأثیر، مربوط به بعد کالبدی با ضریب مسیر ۰/۲۶۹ است.

همچنین ضریب استانداردشده بین دو متغیر «دل‌بستگی و منظر روستایی از دیدگاه ساکنین» β=۰/۳۴۱ و ضریب معناداری t=۳/۸۶۷ بوده که نشان می‌دهد از دیدگاه ساکنین، دل‌بستگی بر منظر روستایی تأثیر مثبت و معناداری داشته (t>1.96) و بیشترین تأثیر، ناشی از بعد مکانی با ضریب مسیر ۰/۷۵۱ و کمترین تأثیر ناشی از بعد اجتماعی با ضریب مسیر ۰/۲۸۰ است. دو متغیر «رضایتمندی و منظر روستایی» دارای ضریب استاندارد β=۰/۵۸۲ و ضریب معناداری t=۶/۵۳۰ بوده که حاکی از تأثیر مثبت و معنادار رضایتمندی بر منظر روستایی است. در این رابطه بیشترین تأثیر در منظر روستایی ناشی از بعد عملکردی رضایتمندی با ضریب مسیر ۰/۴۳۰ و کمترین تأثیر در منظر روستایی ناشی از بعد اجتماعی رضایتمندی با ضریب مسیر ۰/۲۰۶ بوده است.

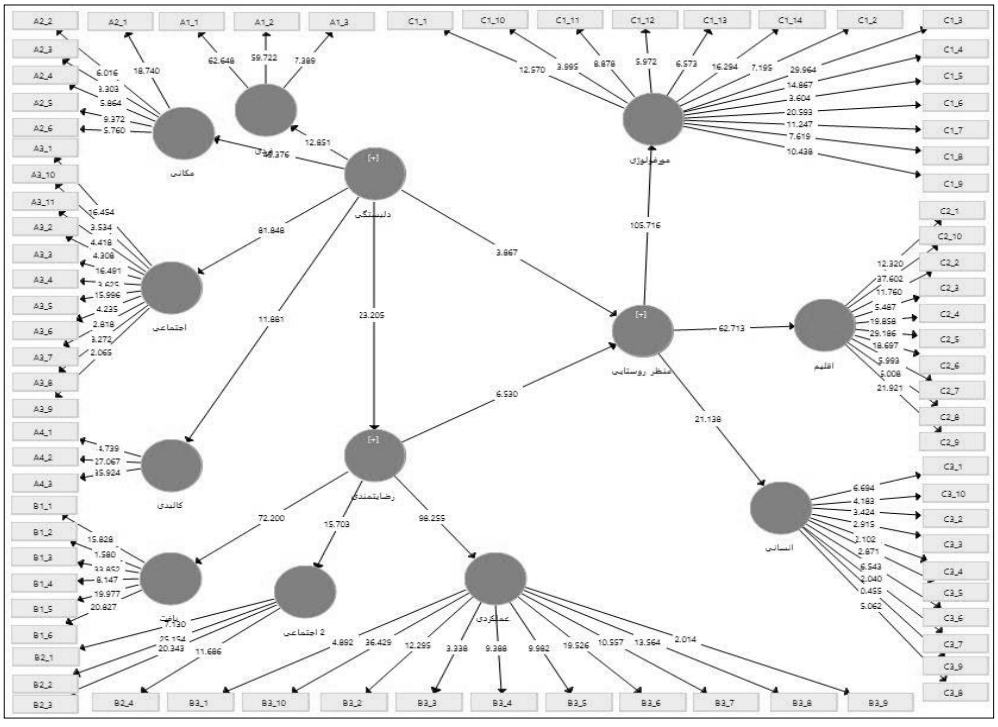
ج ۳. اطلاعات جمعیت شناختی نمونه موردمطالعه

متغیر	شرح	تعداد	درصد
جنسیت	مرد	۱۱۴	۵۸/۴
	زن	۸۱	۴۱/۶
وضعیت تأهل	مجرد	۵۱	۲۶/۲
	متأهل	۱۴۴	۷۳/۸
سن	بین ۱۸ تا ۲۵ سال	۲۴	۱۲/۴
	بین ۲۶ تا ۳۵ سال	۵۲	۲۶/۶
	بین ۳۶ تا ۵۰ سال	۶۴	۳۲/۹
	بین ۵۱ تا ۶۵ سال	۴۴	۲۲/۵
	۶۵ سال و بیشتر	۱۱	۵/۶
شغل	کارمند	۲۸	۱۴/۳
	کارگر	۴۳	۲۲
	آزاد	۴۸	۲۴/۷
	دانشجو	۲۵	۱۲/۸
	خانه‌دار	۲۱	۱۰/۸
	بازنشسته	۹	۴/۶
	بیکار	۲۱	۱۰/۸
تحصیلات	زیر دیپلم	۲۶	۱۳/۴
	دیپلم	۵۱	۲۶/۱
	لیسانس	۹۳	۴۷/۷
	فوق‌لیسانس و بالاتر	۲۵	۱۲/۸
محل اشتغال	شاغل در ماسوله	۷۴	۳۸
	شاغل در خارج از ماسوله	۱۲۱	۶۲

[Downloaded from jhre.ir on 2026-10-31]
[DOI: 10.22034/42.182.3]

ت ۴. مدل آزمون متغیرهای اصلی تحقیق در حالت نمایش ضرایب مسیر استاندارد

ت ۵. مدل آزمون متغیرهای اصلی تحقیق در حالت نمایش آماره t

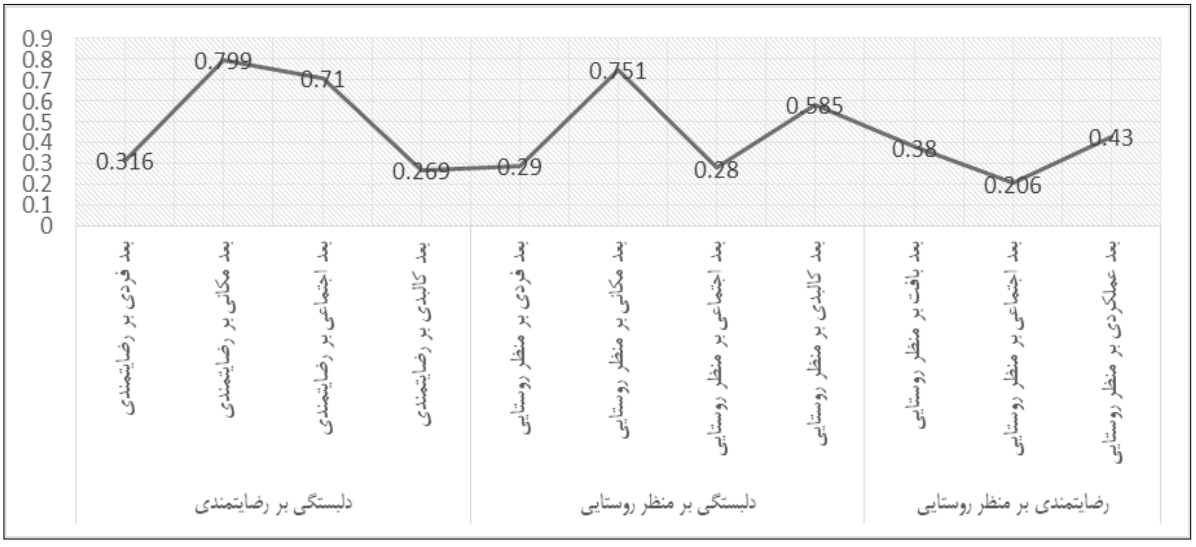
[Downloaded from jhre.ir on 2026-10-31]

[DOI: 10.22034/42.182.3]

نتایج نمودارهای مربوط به مدل اثر ابعاد فرعی دل‌بستگی و رضایتمندی بر منظر روستایی و مدل ابعاد فرعی اثر دل‌بستگی بر رضایتمندی در جدول شماره ۴ و تصویر شماره ۶ ارائه شده است. در آزمون فرضیات تحقیق ملاک رد یا قبول یک فرضیه مقدار آماره t بوده است که چنانچه قدر مطلق این آمار بزرگ‌تر از ۱/۹۶ محاسبه شود، فرضیه H1 بر این اساس که شواهدی دال بر رد آن یافت نشده است، موردقبول واقع می‌شود. بنابراین می‌توان اعلام کرد دل‌بستگی مکان با تأثیر بر بعد عملکردی رضایتمندی می‌تواند منظر روستایی ماسوله را ارتقا بخشد.

ج ۴. بررسی آثار متغیرهای دل‌بستگی، رضایتمندی و منظر روستایی بر یکدیگر

متغیر	فرضیه	ضریب مسیر	آماره t	P (sig)	تائید/ عدم تائید
متغیرهای اصلی	دل‌بستگی ← رضایتمندی	۰/۷۶۷	۲۳/۲۰۵	P<۰/۰۵	تأیید
	دل‌بستگی ← منظر روستایی	۰/۳۴۱	۳/۸۶۷	P<۰/۰۵	تأیید
	رضایتمندی ← منظر روستایی	۰/۵۸۲	۶/۵۳۰	P<۰/۰۵	تأیید
دل‌بستگی ← رضایتمندی	فردی ← رضایتمندی	۰/۳۱۶	۵/۳۲۲	P<۰/۰۵	تأیید
	مکانی ← رضایتمندی	۰/۷۹۹	۹/۰۶۹	P<۰/۰۵	تأیید
	اجتماعی ← رضایتمندی	۰/۷۱۰	۸/۹۶۷	P<۰/۰۵	تأیید
	کالبدی ← رضایتمندی	۰/۲۶۹	۴/۳۹۲	P<۰/۰۵	تأیید
دل‌بستگی ← منظر روستایی	فردی ← منظر روستایی	۰/۲۹۰	۵/۲۰۳	P<۰/۰۵	تأیید
	مکانی ← منظر روستایی	۰/۷۵۱	۱۲/۶۳۰	P<۰/۰۵	تأیید
	اجتماعی ← منظر روستایی	۰/۲۸۰	۲/۷۹۷	P<۰/۰۵	تأیید
	کالبدی ← منظر روستایی	۰/۵۸۵	۱۰/۴۱۱	P<۰/۰۵	تأیید
رضایتمندی ← منظر روستایی	بافت ← منظر روستایی	۰/۳۸۰	۶/۵۰۲	P<۰/۰۵	تأیید
	اجتماعی ← منظر روستایی	۰/۲۰۶	۶/۱۲۹	P<۰/۰۵	تأیید
	عملکردی ← منظر روستایی	۰/۴۳۰	۷/۴۱۶	P<۰/۰۵	تأیید

ت ۶. شدت ضریب مسیر و تأثیرگذاری زیر متغیرها

[Downloaded from jhre.ir on 2026-10-31]
[DOI: 10.22034/42.182.3]

نتیجه

بر اساس نتایج حاصل‌شده از پژوهش حاضر، از دیدگاه ساکنین، دل‌بستگی بر رضایتمندی تأثیر مثبت و معناداری داشته و بیشترین تأثیر آن ازطریق بعد مکانی دل‌بستگی است. مطالعات متعددی با اثبات اهمیت و تأثیر دل‌بستگی بر رضایتمندی، تأییدی بر نتایج این پژوهش محسوب می‌شوند (K.-Y. Lee & M.-G. Jeong, 2021; W. Lee & C. Jeong, 2021). همچنین، تأثیر حس تعلق، به‌عنوان یکی از عوامل بعد مکانی دل‌بستگی، (Källström & Hultman, 2019; Smith, 2011)، و نیز تأثیر هویت و کیفیت مکان، به‌عنوان عوامل دیگر بعد مکانی دل‌بستگی (Isa et al., 2021; Ispas, Untaru, Candrea, & Han, 2021)، بر احساس رضایتمندی، در بسیاری از مطالعات ثابت گشته که هم‌راستا با نتایج حاضر است.

تأثیر مثبت و معنادار دل‌بستگی بر منظر روستایی نیز به‌وسیله مطالعات سایرین نشان داده شده که بر راستی این نتایج قوت می‌بخشد. مطالعات متعددی حاکی از همبستگی مثبت بین حمایت ساکنان محلی از حفاظت زمین و دل‌بستگی آنان است، بدین‌صورت که دل‌بستگی ساکنان محلی به منظر روستایی، انگیزه‌ای قوی برای مشارکت در مراقبت و حفظ زمین روستا محسوب می‌شود (Lokocz, Ryan, & Sadler, 2011; Prayitno, Dinanti, Hidayana, & Nugraha, 2021; Yi, Fu, Jin, & Okumus, 2018). از طرفی، طبق نتایج به‌دست‌آمده، بیشترین تأثیر دل‌بستگی بر منظر روستایی، به‌وسیله بعد مکانی دل‌بستگی صورت می‌گیرد که همسو با تحقیقات اخیر که نشان‌دهنده تأثیر کیفیت و هویت مکان (عوامل بعد مکانی دل‌بستگی) بر منظر روستایی بودند، است (Lai, 2007; Wartmann, Stride, Kienast, & Hunziker, 2021).

همچنین، طبق نتایج به‌دست‌آمده، رضایتمندی نیز بر منظر روستایی تأثیر مثبت و معناداری گذاشته و بیشترین تأثیر آن ازطریق بعد عملکردی رضایتمندی است. ازآنجایی‌که رضایتمندی از زیبایی منظر روستایی منجر به توجه بیشتر به برنامه‌ریزی دقیق برای حفظ منظر روستایی می‌شود، بر قوت نتایج حاضر می‌افزاید (Kastenholz, Carneiro, Marques, & Loureiro, 2018) تأثیر بعد عملکردی، که تأثیرگذارترین بعد رضایتمندی بر منظر روستایی است، شامل خدمات رفاهی، تجاری و تفریحی بوده و به‌وسیله مطالعات اخیر اثبات شده است (Rovai et al., 2016; H. Zhang et al., 2021).

جمع‌بندی

روستاها، نگهدارنده و حفظ‌کننده سابقه تاریخی و فرهنگی هستند که اکنون در تهاجم زندگی مدرن، گذشته خود را از یاد برده‌اند. زندگی سنتی در حال جریان در این جوامع، ماهیت اصلی زندگی شهرنشینان امروزی بوده و شرایط محیطی روستاها، بسیاری از شهرنشینان را نیز به‌سوی خود جذب می‌کند، لذا شناخت این جوامع به‌منظور حفظ بقای آن‌ها، رفع نیازهایشان و همچنین کاهش تهدیداتی که از سوی شهرها به آن‌ها اعمال می‌شود، اهمیت پیدا می‌کند. از طرفی به نظر می‌رسد تهاجم فرهنگ شهری در روستاها، حیات بسیاری از روستاهای کشور را در معرض نابودی قرار داده است. آنچه در مهاجرت روستائیان به شهرها مشترک است، از بین رفتن دل‌بستگی به روستا است، بدین‌صورت که کالبد روستا و مناظر آنکه در گذشته نماد فرهنگ روستایی بود، امروزه چنان تغییر یافته که هویت خود را از دست داده است.

تحقیق حاضر با هدف واکاوی نقش دل‌بستگی مکان

[Downloaded from jhre.ir on 2026-10-31]
[DOI: 10.22034/42.182.3]

بر افزایش حس رضایتمندی ساکنین جهت ارتقای منظر روستایی ماسوله، به‌عنوان نمونه موردی، صورت پذیرفت. نتایج حاصل از تحقیق نشان داد که از دیدگاه ساکنین، دل‌بستگی به مکان منجر به افزایش رضایتمندی و درنتیجه ارتقای منظر روستایی در ماسوله می‌شود. هنگامی‌که ساکنین نسبت به یک مکان (ماسوله) احساس دل‌بستگی داشته باشند، رضایتمندی آنان نیز از آن مکان افزایش یافته و بنابراین سعی در حفظ و ارتقای کیفیت مکان ازجمله منظر آن می‌نمایند. بنابراین با ایجاد دل‌بستگی در ساکنین ماسوله می‌توان نسبت به ارتقای منظر روستایی این محدوده به‌منظور توسعه پایدار آن امیدوار بود. نتایج پژوهش حاضر علاوه بر افزایش دانش مرتبط با دل‌بستگی به مکان و رضایتمندی در روستای ماسوله، منجر به پیشنهاد راهکاری برای سیاست‌گذاران و طراحان روستایی جهت ارتقای منظر روستای ماسوله شده است.

پی‌نوشت

1. Composite Reliability
2. GOF
3. SEM
4. SMART PLS

فهرست منابع

– جعفری مهرآبادی، مریم؛ امامی، فاطمه؛ سجودی، مریم. (۱۳۹۵). بررسی مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی مؤثر بر رضایتمندی گردشگران (مطالعه موردی: شهر ماسوله). *برنامه‌ریزی و توسعه گردشگری*، ۵(۱۸)، ۹۶-۷۳.

– حیدری، علی‌اکبر؛ مطالبی، قاسم و مرادیان، سلمان. (۱۳۹۷). بررسی میزان دل‌بستگی به مکان نسبت به سه مقیاس خانه، محله و شهر (نمونه موردی شهر شیراز)، *نشریه هنرهای زیبا- معماری و شهرسازی*، ۲۳ (۳)، ۱۰۶-۹۵.

– شربتیان، یعقوب. (۱۳۹۷). بررسی اقلیم معماری و فرهنگ ماسوله با رویکرد معماری بومی از منظر انسان‌شناسی شهری، *نگرش‌های نو در جغرافیای انسانی*، ۱۰ (۳)، ۵۹-۴۷.

– شهرداری ماسوله. (۱۳۹۸). https://masuoleh.ir/

– شیرمحمدی، یزدان؛ جلالیان، سید اسحاق؛ رضاعلی، منصور؛ بهرامی، مریم. (۱۳۹۹). اثر رضایت ساکنین از مقصد گردشگری بر تبلیغات دهان‌به‌دهان با میانجی‌گری دل‌بستگی به مکان و تعامل (موردمطالعه: منطقه گردشگری ماسوله و قلعه رودخان). *فصلنامه علمی - پژوهشی پژوهش و برنامه‌ریزی شهری*، ۱۱(۴۱)، ۱۷۸-۱۶۵.

– فلاحت، محمدصادق. (۱۳۸۵). مفهوم حس مکان و عوامل شکل‌دهنده به آن، *هنرهای زیبا*، ۱ (۲۶)، ۶۶-۵۷.

– مرکز آمار ایران. (۱۳۹۵). سرشماری نفوس و مسکن گیلان، ماسوله. www.Amar.org.ir

– مهندسین مشاور شاران. (۱۳۸۶). طرح جامع ویژه ماسوله. اداره کل راه و شهرسازی گیلان.

- Aghaeimeybodi, M., & Andaroodi, E. (2021). Cultural landscape and typology of the Kharanaq village in Iran. *Przestrzeń i Forma*.

- Agnoletti, M. (2014). Rural landscape, nature conservation and culture: Some notes on research trends and management approaches from a (southern) European perspective. *Landscape and urban planning, 126*, 66-73.

- Alrobaee, T., & Al-Kinani, A. (2019). *Place dependence as the physical environment role function in the place attachment.* Paper presented at the IOP Conference Series: Materials Science and Engineering.

- Amérigo, M. a., & Aragones, J. I. (1997). A theoretical and methodological approach to the study of residential satisfaction. *Journal of environmental psychology, 17*(1), 47-57.

- Angelstam, P., Fedoriak, M., Cruz, F., Muñoz-Rojas, J., Yamelynets, T., Manton, M., . . . Jansson, N. (2021). Meeting places and social capital supporting rural landscape stewardship: A Pan-European horizon scanning.

- Bacter, C., Săveanu, S., Buhaș, R., & Marc, C. (2021). Housing for Sustainable Societies. Children′ s Perception and Satisfaction with Their House in Countries around the World. *Sustainability, 13*(16), 8779.

- Balilan, L., & Hasanpour Lomer, S. (2019). Geometric patterns and Golden proportion common language of architecture and art in the Abyaneh village. *Journal of Architecture in Hot and Dry Climateis, 7*(9), 45-68.

- Bora, I., & Voiculescu, M. (2021). Resettlement, intergenerational memory, place attachment, and place identity in Roșia Jiu coal mine-Gorj County, Romania. *Journal of Rural Studies, 86*, 578-586.

- Campbell, D., Hutchinson, W. G., & Scarpa, R. (2009). Using choice experiments to explore the spatial distribution of willingness to pay for rural landscape improvements. *Environment and Planning*

[Downloaded from jhre.ir on 2026-10-31]

[DOI: 10.22034/42.182.3]

35(2), 189-201.
- Keddie, N. R. (1968). The Iranian village before and after land reform. *Journal of Contemporary History, 3*(3), 69-91.
- Kiami, F., Allahyari, M., & Kavoosi-Kalashami, M. (2016). An investigation on the recreational value of Masouleh Village, Iran. *Tourism Planning & Development, 13*(1), 111-119.
- Lai, P.-H. (2007). *Conserving the rural landscape of the Texas hill country: a place identity-based approach*: Texas A&M University.
- Lee, C.-H. (2020). Understanding rural landscape for better resident-led management: Residents' perceptions on rural landscape as everyday landscapes. *Land Use Policy, 94*, 104565.
- Lee, K.-Y. (2021). Relationship between Physical Environment Satisfaction, Neighborhood Satisfaction, and Quality of Life in Gyeonggi, Korea. *Land, 10*(7), 663.
- Lee, K.-Y., & Jeong, M.-G. (2021). Residential environmental satisfaction, social capital, and place attachment: the case of Seoul, Korea. *Journal of Housing and the Built Environment, 36*(2), 559-575.
- Lee, W., & Jeong, C. (2021). Distinctive roles of tourist eudaimonic and hedonic experiences on satisfaction and place attachment: Combined use of SEM and necessary condition analysis. *Journal of Hospitality and Tourism Management, 47*, 58-71.
- Lee, Y.-J., & Jeong, J.-H. (2015). A Comparative Study on the Perception between Subjects for the Improvements of Rural Landscape Management. *Journal of the Korean Institute of Rural Architecture, 17*(4), 41-48.
- Lewicka, M. (2010). What makes neighborhood different from home and city? Effects of place scale on place attachment. *Journal of environmental psychology, 30*(1), 35-51.
- Li, J., Pan, L., & Hu, Y. (2021). Cultural involvement and attitudes toward tourism: Examining serial mediation effects of residents' spiritual wellbeing and place attachment. *Journal of Destination Marketing & Management, 20*, 100601.
- Li, W., Zhou, Y., & Zhang, Z. (2021). Strategies of landscape planning in peri-urban rural tourism: a comparison between two villages in China. *Land, 10*(3), 277.
- Lokocz, E., Ryan, R. L., & Sadler, A. J. (2011). Motivations for land protection and stewardship: Exploring place attachment and rural landscape character in Massachusetts. *Landscape and urban planning, 99*(2), 65-76.
- Lu, D., Hetrick, S., & Moran, E. (2010). Land cover classification in a complex urban-rural landscape with QuickBird imagery. *Photogrammetric Engineering & Remote Sensing, 76*(10), 1159-1168.
- Maina, J. J. (2021). Socioeconomic and Demographic Predictors of Residential Satisfaction within Public Housing Estates in Northern Nigeria. *Covenant Journal of Research in the Built Environment, 9*(1).
- Makalew, F. P., Adisasmita, S. A., Wunas, S., & *A, 41*(1), 97-111.
- Chen, N. C., Hall, C. M., Yu, K., & Qian, C. (2019). Environmental satisfaction, residential satisfaction, and place attachment: The cases of long-term residents in rural and urban areas in China. *Sustainability, 11*(22), 6439.
- Daryanto, A., & Song, Z. (2021). A meta-analysis of the relationship between place attachment and pro-environmental behaviour. *Journal of Business Research, 123*, 208-219.
- Galster, G. C., & Hesser, G. W. (1981). Residential satisfaction: Compositional and contextual correlates. *Environment and behavior, 13*(6), 735-758.
- Gieling, J., Haartsen, T., & Vermeij, L. (2019). Village facilities and social place attachment in the rural Netherlands. *Rural Sociology, 84*(1), 66-92.
- Hidalgo, M. C., & Hernandez, B. (2001). Place attachment: Conceptual and empirical questions. *Journal of environmental psychology, 21*(3), 273-281.
- Hsu, F. C., & Scott, N. (2020). Food experience, place attachment, destination image and the role of food-related personality traits. *Journal of Hospitality and Tourism Management, 44*, 79-87.
- Isa, M. I., Marzbali, M. H., & Saad, S. N. (2021). Mediating role of place identity in the relationship between place quality and user satisfaction in waterfronts: a case study of Penang, Malaysia. *Journal of Place Management and Development*.
- Ispas, A., Untaru, E.-N., Candrea, A.-N., & Han, H. (2021). Impact of Place Identity and Place Dependence on Satisfaction and Loyalty toward Black Sea Coastal Destinations: The Role of Visitation Frequency. *Coastal Management, 49*(3), 250-274.
- Javanmardi, M. H., Keshmiri, H., Shabani, G., & Razmara, M. (2021). Sense of Satisfaction: How Physical Elements of Historical Texture Walls Could Affect Residents' Satisfaction in the Neighborhoods? *International Journal of Architecture and Urban Development, 11*(2), 41-52.
- Jia, Y. (2020). *Study on the Relationship Among Tourists' Satisfaction and Loyalty of Rural Tourism in Jilin Province.* Paper presented at the 6th International Conference on Humanities and Social Science Research (ICHSSR 2020).
- Jia, Z., Gao, M., Xu, S., Lyu, Y., Feng, J., Zhou, Z., . . . Wu, W. (2021). Sociocultural vitality versus regulation policy and tourism development in preservation of traditional rural landscape: a case from Guizhou, China. *International Journal of Sustainable Development & World Ecology, 28*(2), 179-192.
- Källström, L., & Hultman, J. (2019). Place satisfaction revisited: residents' perceptions of "a good place to live". *Journal of Place Management and Development*.
- Kastenholz, E., Carneiro, M. J., Marques, C. P., & Loureiro, S. M. C. (2018). The dimensions of rural tourism experience: impacts on arousal, memory, and satisfaction. *Journal of Travel & Tourism Marketing,*

[Downloaded from jhre.ir on 2026-10-31]

[DOI: 10.22034/42.182.3]

community, and environmental connections. *Journal of environmental psychology, 30*(4), 422-434.
- Razani, M., & Baghbanan, A. (2019). Consolidation of Rock in Rocky Architecture of Kandovan Village.
- Reidsma, P., Bakker, M. M., Kanellopoulos, A., Alam, S. J., Paas, W., Kros, J., & de Vries, W. (2015). Sustainable agricultural development in a rural area in the Netherlands? Assessing impacts of climate and socio-economic change at farm and landscape level. *Agricultural Systems, 141*, 160-173.
- Reza, E. (2011). *Identification of staircase house type in rural architecture of Iran: Masouleh and Abyaneh settlements.* Eastern Mediterranean University (EMU),
- Rezafar, A. (2022). Urban Environmental Aesthetic and Identity: The Case of Masouleh, Iran. *Art-Sanat Dergisi*(17), 397-418.
- Rossitti, M., Oppio, A., & Torrieri, F. (2021). The financial sustainability of cultural heritage reuse projects: An integrated approach for the historical rural landscape. *Sustainability, 13*(23), 13130.
- Rovai, M., Andreoli, M., Gorelli, S., & Jussila, H. (2016). A DSS model for the governance of sustainable rural landscape: A first application to the cultural landscape of Orcia Valley (Tuscany, Italy). *Land Use Policy, 56*, 217-237.
- Scannell, L., & Gifford, R. (2017). The experienced psychological benefits of place attachment. *Journal of environmental psychology, 51*, 256-269.
- Seyfi, S., Michael Hall, C., & Fagnoni, E. (2019). Managing world heritage site stakeholders: A grounded theory paradigm model approach. *Journal of Heritage Tourism, 14*(4), 308-324.
- Shaykh-Baygloo, R. (2021). Foreign tourists' experience: The tri-partite relationships among sense of place toward destination city, tourism attractions and tourists' overall satisfaction-Evidence from Shiraz, Iran. *Journal of Destination Marketing & Management, 19*, 100518.
- Shi, Y., Tamás, A. M., & Sztranyák, G. (2020). Restoring rural landscape: A case study in Chongqing China. *Pollack Periodica, 15*(3), 232-242.
- Smith, K. M. (2011). The relationship between residential satisfaction, sense of community, sense of belonging and sense of place in a Western Australian urban planned community.
- Statuto, D., Tortora, A., & Picuno, P. (2014). *Spatial modeling and image processing of historical maps for rural landscape planning.* Paper presented at the AgEng 2014 in Zurich–Engineering for improving resource efficiency.
- Storie, J. T., Uusna, E., Eglāja, Z., Laur, T., Külvik, M., Suškevičs, M., & Bell, S. (2019). Place Attachment and Its Consequence for Landscape-Scale Management and Readiness to Participate: Social Network Complexity in the Post-Soviet Rural Context of Latvia and Estonia. *Land, 8*(8), 125.
- Swapan, M. S. H., & Sadeque, S. (2021). Place attachment in natural hazard-prone areas and decision to relocate: Research review and agenda for developing countries. *International Journal of* Aly, S. H. (2018). Pedestrian Space Capacity and Movement Pattern for Elementary Students in Urban and Rural Area. *International Journal of GEOMATE, 15*(50), 63-69.
- Marangon, F., & Tempesta, T. (1998). Rural landscape and economic results of the farm; a multi-objective approach. In *Multicriteria Analysis for Land-Use Management* (pp. 49-60): Springer.
- Mazehan, S. M., Shuib, B., & Hashim, H. (2013). *Value of rural landscape from public perspectives*. Paper presented at the Proceedings of the International Conference on Social Science Research, ICSSR.
- Moradinasab, H., & Khaksar, A. (2021). Investigation of troglodytic architectural adaptation with temperature climate element at heat period; Case study: Village of Troglodytic Meymand. *Naqshejahan-Basic studies and New Technologies of Architecture and Planning, 11*(1), 83-93.
- Morgan, P. (2010). Towards a developmental theory of place attachment. *Journal of environmental psychology, 30*(1), 11-22.
- Mousavi Samimi, P., & Sadraei Tabatabaei, N. (2022). Preschool children's indoor and outdoor playground HSV color preferences. *Color Research & Application, 47*(3), 745-757. doi:https://doi.org/10.1002/col.22759
- Mousavi Samimi, P., & Shahhosseini, H. (2021). Evaluation of resident's indoor green space preferences in residential complexes based on plants' characteristics. *Indoor and Built Environment, 30*(6), 859-868.
- Nasehi, S., Allahyari, H., & Zebardast, L. (2017). Assessment of rural tourism using SWOT analysis (Case Study: Masouleh village, Gilan, Iran). *International Journal of Engineering Research and Advanced Technology (IJERAT), 3*(5), 8-21.
- Picuno, P., Cillis, G., & Statuto, D. (2019). Investigating the time evolution of a rural landscape: How historical maps may provide environmental information when processed using a GIS. *Ecological Engineering, 139*, 105580.
- Prayag, G., & Ryan, C. (2012). Antecedents of tourists' loyalty to Mauritius: The role and influence of destination image, place attachment, personal involvement, and satisfaction. *Journal of travel research, 51*(3), 342-356.
- Prayitno, G., Dinanti, D., Hidayana, I. I., & Nugraha, A. T. (2021). Place attachment and agricultural land conversion for sustainable agriculture in Indonesia. *Heliyon, 7*(7), e07546.
- Primdahl, J., Van Eetvelde, V., & Pinto-Correia, T. (2020). Rural Landscapes—Challenges and Solutions to Landscape Governance. In (Vol. 9, pp. 521): Multidisciplinary Digital Publishing Institute.
- Rabie, S., Sangin, H., & Zandieh, M. (2021). The Orientation of Village, the Most Important Factor in Rural Sustainability in Cold Climate (Case study: Masuleh and Uramantakht). *Journal of Solar Energy Research, 6*(2), 761-776.
- Raymond, C. M., Brown, G., & Weber, D. (2010). The measurement of place attachment: Personal,

[Downloaded from jhre.ir on 2026-10-31]
[DOI: 10.22034/42.182.3]

Disaster Risk Reduction, *52*, 101937.
- Swapan, M. S. H., Sadeque, S., & Ashikuzzaman, M. (2021). Role of place satisfaction and residents' ambassadorship behaviours (RAB) on place attachment to city and neighbourhood. *Journal of Place Management and Development*.
- Ta, N., Li, H., Zhu, Q., & Wu, J. (2021). Contributions of the quantity and quality of neighborhood green space to residential satisfaction in suburban Shanghai. *Urban Forestry & Urban Greening*, *64*, 127293.
- Tatum, K., Porter, N., & Hale, J. (2017). A feeling for what's best: Landscape aesthetics and notions of appropriate residential architecture in Dartmoor National Park, England. *Journal of Rural Studies*, *56*, 167-179.
- Tiderington, E., Aykanian, A., Huang, B., & Tsai, J. (2021). Change in housing environment and residential satisfaction following exit from permanent supportive housing. *Journal of Community Psychology*, *49*(2), 305-320.
- Tsai, S.-p. (2020). Augmented reality enhancing place satisfaction for heritage tourism marketing. *Current Issues in Tourism*, *23*(9), 1078-1083.
- Ujang, N., Kozlowski, M., & Maulan, S. (2018). Linking place attachment and social interaction: towards meaningful public places. *Journal of Place Management and Development*.
- Verheij, R., Maas, J., & Groenewegen, P. (2008). Urban—rural health differences and the availability of green space. *European Urban and Regional Studies*, *15*(4), 307-316.
- Wahab, N. A. A., Zakariya, K., Ibrahim, P. H., & Ibrahim, I. (2018). Mapping the landscape characters along a rural route for tourism. *PLANNING MALAYSIA*, *16*.
- Wartmann, F. M., Stride, C., Kienast, F., & Hunziker, M. (2021). Relating landscape ecological metrics with public survey data on perceived landscape quality and place attachment. *Landscape Ecology*, *36*(8), 2367-2393.
- Wilkosz-Mamcarczyk, M., Olczak, B., & Prus, B. (2020). Urban features in rural landscape: A case study of the municipality of Skawina. *Sustainability*, *12*(11), 4638.
- Xiao, S., Huang, Y., Luo, S., & Wang, J. (2020). *Study on Tourist Satisfaction of Xijiang Miao Village from The Perspective of Landscape Gene*. Paper presented at the E3S Web of Conferences.
- Yi, X., Fu, X., Jin, W., & Okumus, F. (2018). Constructing a model of exhibition attachment: Motivation, attachment, and loyalty. *Tourism Management*, *65*, 224-236.
- Yu, H. (2021). A multi-scale approach to mapping conservation priorities for rural China based on landscape context. *Environment, Development and Sustainability*, 1-26.
- Zakariya, K., Ibrahim, P. H., & Wahab, N. A. A. (2019). Conceptual framework of rural landscape character assessment to guide tourism development in rural areas. *Journal of Construction in Developing Countries*, *24*(1), 85-99.
- Zhang, H., Yan, L.-J., Zhang, J.-G., Meng, M.-H., Richey, M., & Sun, Z. (2021). Rural landscape preferences and recreational activity inclination assessment from the tourist perspective, as linked to landscape values, in Deqing, China. *Asia Pacific Journal of Tourism Research*, *26*(5), 488-503.
- Zhang, Y., Park, K.-S., & Song, H. (2021). Tourists' Motivation, Place Attachment, Satisfaction and Support Behavior for Festivals in the Migrant Region of China. *Sustainability*, *13*(9), 5210.
- Zheng, W., Qiu, H., Morrison, A. M., Wei, W., & Zhang, X. (2022). Landscape and Unique Fascination: A Dual-Case Study on the Antecedents of Tourist Pro-Environmental Behavioral Intentions. *Land*, *11*(4), 479.
- Zulkifli, N. H., Ibrahim, P. H., & Zakariya, K. (2020). INTEGRATION OF RURAL LANDSCAPE CHARACTERS OF THE PAHANG-TERENGGANU COASTAL ROUTE FOR TOURISM ROUTE PLANNING.

DOI:10.22034/42.182.3

[Downloaded from jhre.ir on 2026-10-31]

[DOI: 10.22034/42.182.3]